

Projekt

z dnia 2 września 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy
powiatu tomaszowskiego na lata 2021-2028**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 17 i art. 12 pkt 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920, poz. 1038) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1100) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028

Tomaszów Mazowiecki 2021

Spis treści

Wstęp.....	2
1.Rynek pracy w powiecie tomaszowskim	3
1.1. Ludność	3
1.2. Bezrobotni	3
1.3. Pracodawcy.....	6
2. Prognoza zmian w obszarze rynku pracy, ocena skali potrzeb	9
3. Wnioski i rekomendacje	11
4. Analiza SWOT dla tomaszowskiego rynku pracy	12
5. Cele, zadania/działania Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021- 2028	13
6. Źródła finansowania Programu	17
7. Sprawozdawczość i monitoring	18
Podsumowanie.....	19

Wstęp

Opracowanie powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu powiatu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1409 ze zm.). *Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028* obejmuje zadania zaplanowane do realizacji w kolejnych 8 latach. Ta perspektywa czasowa jest tożsama ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu tomaszowskiego na lata 2021 – 2028. Należy podkreślić, że *Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy* jest częścią Strategii.

Realizacja zadań zaplanowanych w niniejszym Programie zależy w dużej mierze od środków, jakimi Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim będzie dysponował w latach 2021-2028. Na wysokość budżetu składają się środki z Funduszu Pracy obliczone na podstawie algorytmu oraz na bieżąco pozyskiwane z rezerw Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, Marszałka Województwa, środki z Unii Europejskiej w nowym okresie programowania na lata 2021-2028, a także z innych źródeł. Należy dodać, że PUP realizuje również zadania związane z rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych, w tym finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Priorytety *Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028* są zgodne z założeniami sformułowanymi przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, a które mają być ujęte w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2021 oraz Regionalnym Planem Działań na rzecz zatrudnienia na rok 2021 dla województwa łódzkiego.

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 – 2028 zawiera syntetyczny i kompleksowy zestaw działań na rzecz rynku pracy w powiecie tomaszowskim, dostarcza niezbędnych informacji o charakterze i zakresie działań na rzecz rozwoju rynku pracy oraz umożliwia monitoring i kontrolę planowanych działań i osiągniętych rezultatów w ramach sformułowanych celów.

Realizacja zamierzonych celów ma przyczynić się do rozwoju lokalnego rynku pracy, i poprawy sytuacji osób bezrobotnych i osiągnięcia celu nadrzędnego: **wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych i pracujących mieszkańców powiatu tomaszowskiego rozumianej jako uczestnictwo w różnych formach zdobywania wiedzy, umiejętności, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.**

Niniejszy Program jest kontynuacją dotychczas realizowanego Powiatowego *programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2015 – 2020*, którego cele i zadania zostały dostosowane do dokumentów strategicznych, stanowiących podstawę wdrażania polityki rynku pracy oraz wyznaczających kierunki rozwoju państwa, województwa, powiatu tomaszowskiego, aktualnych aktów prawnych oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

1. Rynek pracy w powiecie tomaszowskim

1.1. Ludność

W latach 2015-2019 liczba ludności powiatu tomaszowskiego zmalała o 2 152 osoby. W 2019 roku powiat zamieszkiwało 116 519 osób. W analizowanym okresie zauważalny jest również spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, a więc mężczyzn w wieku 18-64 lata i kobiet - 18-59 lat. Mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowili w 2019 roku 61,4% całej populacji i wskaźnik ten był niższy o 2,4 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2015.

W badanym okresie także w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym zauważalna jest tendencja spadkowa w zakresie liczebności (o 321 osób), jednak ich udział w ogóle mieszkańców utrzymuje się na stałym poziomie 15%.

Odmierna tendencja z kolei dotyczy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W okresie 2015-2019 ich liczba wzrosła o 2 315 osób, zaś ich udział wzrósł o 2,4 punktu procentowego i w 2019 roku wynosił 23,6%.

Tabela 1. Ludność powiatu tomaszowskiego w latach 2015-2019 według kategorii ekonomicznych

Kategoria	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność ogółem	118 671	118 234	117 852	117 259	116 519
Wiek przedprodukcyjny	17 799	17 787	17 705	17 731	17 478
Wiek produkcyjny	75 674	74 620	73 687	72 504	71 528
Wiek poprodukcyjny	25 198	25 827	26 460	27 024	27 513

Opracowanie własne na podstawie na podstawie: bdl.stat.gov.pl (dostęp: 18.03.2021)

Na podstawie przedstawionych danych można również obliczyć wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Im wyższa wartość wskaźnika, tym większe obciążenie osób pracujących kosztami utrzymania dzieci i osób będących na emeryturze. W powiecie tomaszowskim w 2019 roku 1 osoba w wieku produkcyjnym utrzymywała siebie i 0,63 osoby w wieku nieprodukcyjnym, w 2015 roku - siebie i 0,57 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

1.2. Bezrobotni

Na przestrzeni ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim systematycznie malała. Jedynie w 2020 roku widzimy wzrost bezrobocia wynikający z ograniczeń spowodowanych sytuacją epidemiologiczną w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2. Powiat tomaszowski plasuje się w pierwszej piątce powiatów województwa o najwyższej stopie bezrobocia.

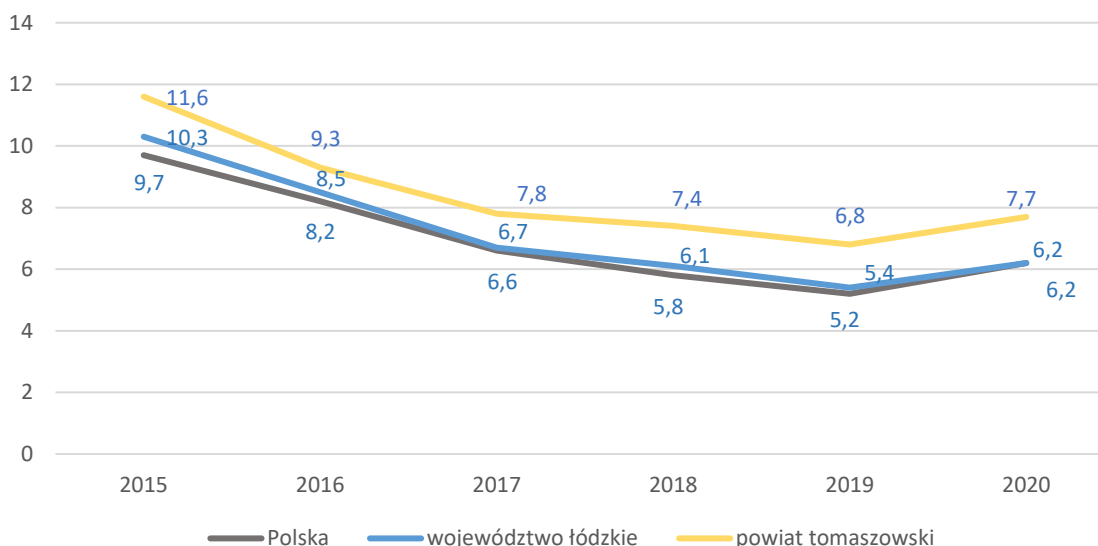
Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Tomaszowie Mazowieckim w latach 2015-2020

Kategoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni ogółem	5343	4401	3748	3624	3330	3807
w tym kobiety	2742	2310	1979	1729	1618	1916

Opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl (dostęp: 18.03.2021)

Liczba osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy przekłada się bezpośrednio na wysokość stopy bezrobocia. W latach 2015-2019 spadek stopy bezrobocia zauważalny był nie tylko w powiecie tomaszowskim, ale również w województwie łódzkim i kraju. W 2020 roku wskaźnik ten dla powiatu tomaszowskiego wzrósł o 0,9 punktu procentowego w porównaniu do końca 2019 roku. W ostatnim roku stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim była wyższa o 1,5 punktu procentowego od stopy dla Polski i województwa łódzkiego.

Wykres 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2015-2020

Opracowanie własne na podstawie stat.gov.pl

Ponad połowa osób bezrobotnych to mieszkańcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego. W 2020 roku stanowili oni 59,8% ogółu zarejestrowanych, zaś w poprzednich latach ich udział był nieco niższy i w 2019 wynosił 59,4%, a w 2015 - 57,4%. Gminami o dużej liczbie bezrobotnych są: gmina Tomaszów Mazowiecki, Lubochnia i Ujazd.

Dane dotyczące liczby bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu tomaszowskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani w podziale na gminy w latach 2015-2020

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tomaszów Mazowiecki - miasto	3066	2522	2237	2158	1978	2275
Będków	98	87	81	69	58	74
Budziszewice	94	82	61	60	56	54
Czerniewice	235	191	131	142	110	127
Inowódz	176	181	123	123	133	136
Lubochnia	308	246	203	228	220	245
Rokiciny	203	165	145	132	116	114
Rzeczyca	192	143	113	95	96	118
Tomaszów Mazowiecki – gmina	462	384	338	314	275	338
Ujazd	354	275	217	214	206	236
Żelechlinek	155	125	99	89	82	90
Ogółem	5343	4401	3748	3624	3330	3807

Opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl (dostęp: 23.03.2021)

Spośród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy największy udział mają długotrwale bezrobotni, czyli osoby pozostające w rejestrach minimum 12 miesięcy w ciągu 2 lat. W 2020 roku stanowili oni 49,2% wszystkich bezrobotnych. Największy odsetek długotrwale bezrobotnych odnotowano w 2015 i 2016 roku, tj. odpowiednio 52,6% i 52,3%. Drugą co do wielkości grupę zarejestrowanych w Urzędzie Pracy stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych, tj. osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. W minionym roku 32,9% osób bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji. Był to najwyższy wskaźnik w tej grupie w latach 2015-2020. Kolejną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby w wieku powyżej 50 lat. W 2020 roku stanowili oni 26,3% ogółu bezrobotnych i był to najniższy odsetek tej grupy na przestrzeni ostatnich 6 lat. Osoby do 30 roku życia w ostatnim roku stanowiły 22,0% ogółu bezrobotnych, zaś osoby z orzeczoną niepełnosprawnością – 6,9%.

Tabela 4. Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2015-2020

Kategoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Do 30 roku życia	1306	954	810	782	724	837
Po 50 roku życia	1502	1303	1032	1004	928	1001
Długotrwale bezrobotni	2792	2316	1847	1650	1551	1872
Bez kwalifikacji zawodowych	1673	1440	1198	1133	1053	1252
Osoby niepełnosprawne	475	389	287	299	261	261

Źródło danych: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01

Analizie poddano również osoby bezrobotne zarejestrowane według czasu pozostania bez pracy. Jak obrazuje poniższa tabela w 2020 roku zwiększyła się liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok. Ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych wyniósł 38,5%. W latach 2015-2019 co trzecia osoba bezrobotna w ostatnim roku nie pracowała. Osoby te zasilają szeregi osób długotrwale bezrobotnych.

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w latach 2015-2020

Kategoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem bezrobotnych	1800	1562	1284	1172	1129	1464
Ogółem w % bezrobotnych ogółem	33,7	35,5	34,3	32,3	33,9	38,5
W % ludności aktywnej zawodowo	3,9	3,3	2,7	2,4	2,3	3,0

Opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl (dostęp: 18.03.2021)

1.3.Pracodawcy

Według danych GUS na dzień 31.12.2020 roku na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowane były 10132 podmioty gospodarki narodowej. W porównaniu do końca 2019 roku było ich więcej o 330, natomiast o 838 więcej w porównaniu do 2015 roku. 97,0% podmiotów zasila sektor prywatny, z czego zdecydowaną większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 6. Podmioty zarejestrowane na terenie powiatu tomaszowskiego wg sektorów własnościowych w latach 2015-2020

Podmioty gospodarki narodowej		2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem		9294	9290	9385	9524	9802	10132
Sektor publiczny - ogółem		302	296	289	281	278	278
w tym	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	205	201	193	188	182	182
	spółki handlowe	11	11	12	9	9	9
Sektor prywatny - ogółem		8991	8990	9089	9233	9515	9832
w tym	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	7242	7186	7230	7383	7602	7847
	spółki handlowe	483	526	561	561	598	660
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	91	92	90	76	70	78
	spółdzielnie	33	39	38	27	25	25
	fundacje	28	31	36	37	37	39
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	276	281	290	277	291	298

Opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl (dostęp: 18.03.2021)

Największy odsetek, bo 95,9% wszystkich firm stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników. Małe firmy stanowiły w ubiegłym roku 3,3% wszystkich podmiotów w powiecie, a ich liczba na przestrzeni ostatnich 6 lat systematycznie maleje.

Tabela 7. Podmioty z terenu powiatu tomaszowskiego wg klas wielkości w latach 2015-2020

Kategoria		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem		9294	9290	9385	9524	9802	10132
W tym zatrudniających	Liczba pracowników:						
	0-9	8829	8832	8929	9080	9367	9713
	10-49	377	368	361	351	347	330
	50-249	81	83	88	87	82	82
	250-999	7	7	7	6	6	7

Opracowanie własne na podstawie BDL (dostęp: 18.03.2021)

W 2020 roku zauważalna jest zdecydowanie mniejsza liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w porównaniu z latami 2015-2019. W ubiegłym roku powstały o 174 podmioty mniej niż w roku 2019. Spośród 752 nowych firm w 2020 roku najwięcej przedsiębiorstw powstało z sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wylączając motocykle (21,5%) i z sekcji F - Budownictwo (18,1%). W minionym roku zauważalny jest rozwój Sekcji D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz sekcji J - Informacja i komunikacja. To w tych sektorach zauważalny jest wzrost nowo powstałych przedsiębiorstw w ostatnich latach.

Tabela 8. Podmioty nowo zarejestrowane według sekcji PKD w powiecie tomaszowskim w latach 2015-2020

Sekcja PKD		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12	9	11	8	12	20
B	Górnictwo i wydobywanie	0	2	0	0	0	0
C	Przetwórstwo przemysłowe	95	75	84	77	102	66
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	4	0	6	3	15
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	1	4	2	0	1
F	Budownictwo	123	119	132	169	196	136
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	218	198	205	212	182	162
H	Transport i gospodarka magazynowa	42	57	69	58	51	53
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15	32	24	24	25	22
J	Informacja i komunikacja	19	18	24	34	29	38
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	14	20	20	19	12
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18	11	17	12	19	16
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	65	58	61	61	67	58
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	30	36	44	56	31
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	0	0	0	3	0
P	Edukacja	29	22	38	19	28	23
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22	43	24	30	33	31
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	15	12	19	37	21	11
S i T	<i>Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby</i>	58	53	50	87	80	57
	Ogółem	772	758	818	900	926	752

Opracowanie własne na podstawie BDL (dostęp: 18.03.2021)

Biorąc pod uwagę mapę gospodarczą powiatu tomaszowskiego, widać, że miejsca pracy ulokowane są głównie na terenie miasta Tomaszów Mazowiecki. Wiodącymi pracodawcami, zatrudniającymi powyżej 250 pracowników są m.in.: Ceramika Paradyż Sp. z o.o. (1266 osób), Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (1018 osób), Chipita Poland Sp. z o.o. (988 osób), ROLDROB SA (725 osób), Megatech Industries Tomaszów Sp. z o.o. (507 osób).

Ponadto na terenie Tomaszowa Mazowieckiego funkcjonuje wiele firm średniej wielkości. Są to m.in.: Trans-Pik Piotr Kopacz (319 osób), Syntom Metal Recycling Sp. z o.o. (162 osoby), Trans Plus SJ (159 osób), Wagrán Sp. z o.o. (124 osoby), Europochette Polska Sp. z o.o. (120 osób), Ice Full Dystrybucja Sp. z o.o. (205 osób), Miejski Zakład Komunikacyjny w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o. (117 osób), UST-M Sp. z o.o. (86 osób), ARTOM Budownictwo Sp. z o.o. (71 osób), EZBUD Sp. z o.o. (85 osób), TOMTEX SA (93 osoby), BALEX METAL Sp. z o.o. (136 osób).

Na terenach wiejskich powiatu tomaszowskiego również funkcjonują przedsiębiorstwa duże i średnie. W gminie Ujazd usytuowane są: Fabryka Przyczep Niewiadów Sp. z o.o. (432 osoby), Euroglas Polska Sp. z o.o. (491 osób), Eurobox Polska Sp. z o.o. (300 osób), POSIADALO Sp. z o.o. (235 osób), AGROSKŁAD SJ (147 osób). W gminie Tomaszów Mazowiecki: BETA Kopacz Paweł (229 osób),. W gminie Rokiciny: Zakłady Mięsne Piekarscy SJ (176 osób), w gminie Lubochnia: Tomplan Sp. z o.o. (94 osoby), a w gminie Inowódz: Centralny Ośrodek Sportu (129 osób).

Znaczącymi pracodawcami w powiecie tomaszowskim są również instytucje zaliczane do szeroko rozumianego sektora publicznego. Wymienić należy: Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, placówki oświatowe.

2. Prognoza zmian w obszarze rynku pracy, ocena skali potrzeb

W świetle powyższy danych istotne dla rynku pracy powiatu tomaszowskiego są następujące cechy:

- zmniejszanie się liczby mieszkańców powiatu tomaszowskiego;
- spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym;
- wzrost populacji osób w wieku poprodukcyjnym;
- wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego;
- relatywnie wysokie bezrobocie na tle województwa łódzkiego;
- 49,2% ogółu bezrobotnych stanowią długotrwale bezrobotni;
- co trzecia osoba bezrobotna w ostatnim roku nie pracowała;
- co czwarta osoba bezrobotna jest w grupie wiekowej 50 plus;
- co czwarta osoba bezrobotna jest w wieku do 30 roku życia;
- duża grupa młodych bezrobotnych kobiet posiadających dziecko lub dzieci nie jest zainteresowana aktywizacją zawodową;
- 32,9% osób bezrobotnych nie posiada kwalifikacji;
- wysoki udział mikroprzedsiębiorstw w ogóle podmiotów gospodarczych (95,9%), które generują stosunkowo mało miejsc pracy;
- miejsca pracy ulokowane są głównie na terenie miasta Tomaszów Mazowiecki.
-

Rynek pracy jest zjawiskiem dynamicznym, wrażliwym na czynniki ekonomiczne, polityczne, społeczne, zarówno w skali mikro jak i makro. Dlatego tak trudno sporządzić prognozę zmian w tym obszarze. Skutki wynikające z wprowadzanych ograniczeń w związku z epidemią COVID-19 wywołują negatywne konsekwencje dla gospodarki, co z kolei przekłada się bezpośrednio na rynek pracy. Od 2020 roku publiczne służby zatrudnienia uczestniczą w realizacji działań pomocowych na rzecz utrzymania istniejących miejsc pracy oraz wsparcia podmiotów gospodarczych w okresie nieprowadzenia działalności lub jej znacznego ograniczenia.

Jak wynika z analizy dokumentów strategicznych, dotyczących rozwoju zasobów ludzkich oraz działań na rzecz zatrudnienia sporządzanych na szczeblu krajowym i regionalnym, wyzwaniem jest ograniczenie bezrobocia oraz podejmowanie działań mających przyczynić się do wzrostu zatrudnienia oraz wsparcia osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Minister właściwy ds. pracy jako główny cel określił zwiększenie wskaźnika zatrudnienia. Działania prowadzące do osiągnięcia założonego celu są zgrupowane zarówno w obszarze zwiększenia efektywności zarządzania rynkiem pracy, jak i zwiększenia adaptacyjności na rynku pracy.

Kierunki zmian dotyczą m.in. :

- efektywnej aktywizacji zawodowej osób niepracujących, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz wcześniej niepracujących,
- rozwój usług i instrumentów rynku pracy poprzez podniesienie efektywności urzędów pracy,
- wsparcie osób młodych, aby zapobiec utracie ich potencjału, poprzez wspieranie transferu edukacja-zatrudnienie,
- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli,
- wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie,

- wsparcie w tworzeniu nowych miejsc pracy,
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Równie trudne okazuje się również określenie skali potrzeb finansowych na zaspokojenie potrzeb osób bezrobotnych i pracodawców. Poziom środków w latach 2015-2020 charakteryzował się sporą dynamiką, co było uwarunkowane poziomem bezrobocia. Z roku na rok w powiecie tomaszowskim odnotowywano spadek liczby bezrobotnych. Jak wskazują dane zestawione w tabeli 9 poziom środków na aktywizację osób bezrobotnych w latach 2018 - 2019 był znacznie niższy niż w latach wcześniejszych. Rok 2020 przyniósł niekorzystne zmiany, które spowodowała sytuacja epidemiczna w związku z wirusem SARS-CO-2. Działania Urzędu zwrócone były również na ochronę miejsc pracy i wsparcie przedsiębiorców, którzy z uwagi na te okoliczności mieli ograniczone możliwości prowadzenia działalności.

Angażowanie środków publicznych na finansowanie instrumentów oraz usług rynku pracy z punktu widzenia bezrobotnych ma ogromne znaczenie, bowiem często uczestnictwo, np. w stażu, robotach publicznych czy pracach interwencyjnych jest jedyną szansą na zaistnienie lub powrót na rynek pracy po długim okresie dezaktywacji zawodowej, a także szansą na legalne zatrudnienie.

Tabela 9. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19 w latach 2015-2020 (w zł)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	13.581.782	16.730.832	16.948.759	11.006.382	9.133.048	7.518.321
w tym EFS	5.969.251	5.877.052	5.654.874	5.412.875	5.573.644	4.566.974
Liczba osób zaktywizowanych w ramach tych środków	2466	2603	2680	1849	1929	1585
Wydatki na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19						40.379.030
w tym EFS	nie dotyczy					2.863.616
Liczba osób zaktywizowanych w ramach tych środków						9394

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

3. Wnioski i rekomendacje

Chociaż na przestrzeni ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim systematycznie malała jednak powiat tomaszowski plasuje się w pierwszej piątce powiatów województwa łódzkiego pod względem wysokości stopy bezrobocia. Dlatego nadal zachodzi konieczność podejmowania zintensyfikowanych, zindywidualizowanych i kompleksowych działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych, w tym grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (tj. osób młodych, osób powyżej 50 roku życia, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych). Grupy te powinny być w najbliższych latach obejmowane odpowiednio dobranymi formami pomocy.

Działania podejmowane na lokalnym rynku pracy powinny nadal zmierzać do obudzania aktywności mieszkańców w zakresie kształcenia ustawicznego, która warunkuje zdolność adaptacji do zmian, zdolność do podejmowania pracy, a także aktywność społeczną. Należy więc dążyć do osiągnięcia odpowiedniego poziomu rozwoju zasobów ludzkich oraz kapitału społecznego. Znaczna część osób chociaż posiada odpowiednie wykształcenie, to jednak ma braki innych, dodatkowych kompetencji umożliwiających funkcjonowanie na rynku pracy. Pomimo braku dostatecznej liczby ofert pracy, odnotowane są przypadki problemów z realizacją ofert na stanowiska wymagające posiadania odpowiedniego wykształcenia, predyspozycji i umiejętności.

Podstawowe znaczenie w zmniejszeniu skali problemów występujących na lokalnym rynku pracy nadal powinny mieć podstawowe usługi rynku pracy; pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i organizacja szkoleń. Nadal szczególny nacisk powinien być położony na wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy. Niezbędnym wydaje się też realizacja programów zarówno ze środków przyznanych samorządowi powiatu, jak i z rezerwy ministra. W praktyce w celu optymalizacji działań zmierzających do ograniczenia bezrobocia i jego negatywnych skutków należy dążyć do zwiększania zakresu stosowania programów o wysokiej efektywności zatrudnieniowej.

Istotne jest właściwe adresowanie pomocy dla bezrobotnych, monitorowanie procesu poszukiwania pracy i odpowiednie wdrażanie subsydiowanych programów rynku pracy. Konieczne jest położenie nacisku na prowadzenie ewaluacji realizowanych działań oraz badanie efektywności realizowanych programów. Kontynuowana powinna być ścisła współpraca Urzędu Pracy z ośrodkami pomocy społecznej, tak aby zminimalizować zjawisko długotrwałego pobierania świadczeń bez aktywizacji zawodowej i tym samym ograniczyć długotrwale bezrobocie i zwiększyć przepływy z bierności do aktywności zawodowej.

Określanie kierunków rozwoju polityki rynku pracy w powiecie tomaszowskim powinno następować przy czynnym udziale partnerów lokalnego rynku pracy. Ważną determinantą rozwoju lokalnego rynku pracy skutkującą poprawą efektywności aktywnej polityki rynku pracy będzie dążenie do doskonalenia instytucjonalnej obsługi rynku pracy.

4. Analiza SWOT dla rynku pracy powiatu tomaszowskiego

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność funduszy celowych służących aktywizowaniu osób pozostających bez pracy (Fundusz Pracy, PFRON, EFS); • Duże zasoby pracy; • Dobrze przygotowana kadra publicznych służb zatrudnienia (pod względem merytorycznym i praktycznym) gotowa do profesjonalnego świadczenia usług na rzecz osób pozostających bez pracy oraz pracodawców; • Atrakcyjne położenie geograficzne powiatu (centrum kraju, bliskość ważnych węzłów komunikacyjnych); • Nowoczesne zaplecze do kształcenia zawodowego w ramach Centrum Kształcenia Ustawicznego; 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska jakość zasobów pracy pozostających w ewidencji osób bezrobotnych; • Niekorzystna struktura osób bezrobotnych charakteryzująca się m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – dużym udziałem osób młodych do 30 r.ż., – wysokim i rosnącym udziałem bezrobotnych w starszych grupach wiekowych, – niskim poziomem wykształcenia znacznej grupy zarejestrowanych, – wysokim udziałem bezrobocia długotrwałego; • Brak inwestycji, dzięki którym mogłyby powstawać nowe miejsca pracy; • Przewaga podmiotów działających jako mikroprzedsiębiorstwa, które nie generują dużej liczby miejsc pracy; • Mała ilość miejsc pracy dla osób wykształconych, szczególnie młodych; • Niski poziom wynagrodzeń; • Niezadawalająca infrastruktura techniczna; • Niedostateczna komunikacja pomiędzy niektórymi gminami a Tomaszowem Mazowieckim –głównym ośrodkiem, gdzie ulokowane są miejsca pracy; • Brak instytucji otoczenia biznesu; • Brak podmiotów ekonomii społecznej
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie instrumentów stymulujących rozwój samozatrudnienia oraz małych i średnich przedsiębiorstw (dotacje z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego); • Możliwość budowania dialogu społecznego w celu rozwiązywania problemów rynku pracy; • Swobodny przepływ siły roboczej w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Unii Europejskiej; • Zwiększona podaż różnorodnych form doskonalenia zawodowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • System opieki społecznej ograniczający motywację do podejmowania legalnego zatrudnienia; • Odpływ wykwalifikowanej kadry zmuszonej do migracji zarobkowej; • Wysokie koszty pracy; • Utrzymujący się wysoki poziom „szarej strefy”; • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; • System edukacyjny zbyt wolno reagujący na zmiany zachodzące w obszarze rynku pracy; • Nieznana skala następstw gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID

5. Cele, zadania/działania Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021-2028

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim realizuje zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Z jednej strony wspierane są osoby bezrobotne w znalezieniu zatrudnienia, z drugiej zaś pracodawcy w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy. W celu efektywnego i skutecznego realizowania działań w obszarze rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy współpracuje z lokalnymi partnerami, dążąc do rozszerzenia zakresu tej współpracy oraz wzrostu jakości świadczonych usług.

Cele Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028 zostały określone na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji oraz możliwości prowadzenia interwencji na rynku pracy w ramach obowiązujących przepisów prawa. Sprzyjać będą one osiągnięciu celu nadrzędnego:

wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych i pracujących mieszkańców powiatu tomaszowskiego rozumianej jako uczestnictwo w różnych formach zdobywania wiedzy, umiejętności, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.

W ramach Programu określone zostało 5 głównych celów strategicznych, w ramach których zidentyfikowano 15 celów szczegółowych, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych zadań:

Cel strategiczny 1

• Aktywizacja osób bezrobotnych pozostających bez pracy

Cel strategiczny 2

• Promocja przedsiębiorczości

Cel strategiczny 3

• Wspieranie rozwoju i funkcjonowania lokalnych przedsiębiorstw

Cel strategiczny 4

• Rozwój kompetencji zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy

Cel strategiczny 5

• Efektywny Urząd - wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

Działania wymienione poniżej obejmują ogół zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Z uwagi na wyodrębnienie istotnych obszarów działalności Urzędu, dla których zostały sformułowane cele, a które w sposób bezpośredni powodują osiągnięcie celu nadrzędnego, dokonany został taki podział zadań, aby umożliwić właściwe gromadzenie danych, prowadzenie monitoringu oraz sprawozdawczości zgodnej z obowiązującymi zasadami, zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tabela 10. Cele strategiczne, cele szczegółowe, zadania/działania, realizatorzy oraz wskaźniki monitoringu Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2020-2028

Cel strategiczny 1 - Aktywizacja osób bezrobotnych pozostających bez pracy			
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Realizatorzy
I.1. Prowadzenie skutecznego pośrednictwa pracy	1. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami	Liczba kontaktów z pracodawcami	PUP, pracodawcy, przedsiębiorcy
		Liczba przyjętych do realizacji ofert pracy	
	2. Dobór kandydatów do pracy odpowiadających zgłaszanym potrzebom	Liczba wydanych skierowań do pracy	
		Liczba osób bezrobotnych podejmujących zatrudnienie w wyniku skierowania	
	Liczba zorganizowanych giełd pracy, targów pracy		
I.2. Realizacja poradnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb klientów	1. Pogłębiona pomoc doradcza dla osób zarejestrowanych	Liczba osób, które skorzystały z porad indywidualnych	PUP
	2. Rozwój usług grupowego poradnictwa zawodowego	Liczba uczestników porad grupowych	
		Liczba uczestników grupowych informacji zawodowych	
I.3. Wspieranie w nabywaniu nowego doświadczenia zawodowego	Organizacja staży	Liczba osób rozpoczynających staż	PUP, pracodawcy, przedsiębiorcy
I.4. Współpraca z pracodawcami w zakresie tworzenia miejsc pracy	Organizacja miejsc pracy subsydiowanej w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska	Liczba osób zatrudnionych w ramach subsydiowanych miejsc pracy	PUP, pracodawcy, przedsiębiorcy

I.5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy	Informowanie o sytuacji i zmianach zachodzących na rynku pracy, w tym upowszechnienie aktualnych danych i prognoz dotyczących zapotrzebowania na kwalifikacje i zawody.	Liczba grupowych porad i informacji zawodowych	PUP, placówki edukacyjne
		Liczba spotkań z młodzieżą szkolną	
I.6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym szczególnie osób młodych do 30 r. ż., osób powyżej 50 r.ż., kobiet, długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych)	1. Opracowanie programów aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych	Liczba opracowanych programów/projektów	PUP, pracodawcy, przedsiębiorcy, samorządy gminne, WUP
	2. Pomoc osobom bezrobotnym w wejściu na rynek pracy	Liczba osób bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie	
		Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte poszczególnymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP (staże, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne, roboty publiczne, ref. kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, bon na zasiedlenie, dotacje)	
Cel strategiczny 2 - Promocja przedsiębiorczości			
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Realizatorzy
II.1. Upowszechnianie postaw przedsiębiorczych	Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/warsztatach z zakresu przedsiębiorczości	PUP, jednostki szkoleniowe
II.2. Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	1. Ocena szans planowanego przedsięwzięcia w ramach działalności gospodarczej	Liczba zaopiniowanych przez doradcę zawodowego wniosków o dotację	
	2. Przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej	Liczba osób, które rozpoczęły prowadzenie działalności w oparciu o przyznane środki	
Cel strategiczny 3 - Wspieranie rozwoju i funkcjonowania lokalnych przedsiębiorstw			
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Realizatorzy
III.1. Uzupelnianie niedoboru pracowników w niektórych branżach	Realizacja zadań związanych z zatrudnianiem cudzoziemców	Ilość oświadczeń powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanych do ewidencji	PUP
		Ilość wydanych zezwoleń na pracę sezonową	
		Ilość wydanych informacji starosty o możliwości	

		zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi	
III.2. Realizacja przedsięwzięć na rzecz pracodawców	1.Pomoc w określaniu wymagań zawodowych dla pracodawców organizujących staż	Ilość zaopiniowanych przez doradcę zawodowego wniosków o zorganizowanie stażu	PUP, pracodawcy, instytucje szkoleniowe
	2. Wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Ilość zawartych umów o finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy	
	3.Organizacja akcji informacyjnych na temat form wsparcia dla przedsiębiorców, pracodawców.	Ilość zorganizowanych przedsięwzięć	Lokalne media
Cel strategiczny 4 – Rozwój kompetencji zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy			
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźnik monitoringu	Realizatorzy
IV.1. Rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców powiatu	1.Organizacja szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Liczba osób, które zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe w wyniku szkolenia	PUP, jednostki szkoleniowe
	2. Współpraca z pracodawcami w zakresie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców	Liczba osób, które zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe w wyniku szkolenia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	
IV.2. Monitoring rynku pracy	Badanie zapotrzebowania na kwalifikacje	Liczba zrealizowanych badań	PUP, WUP
Cel strategiczny 5 - Efektywny Urząd - wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim			
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Realizatorzy
V.1. Profesjonalizacja obsługi rynku pracy	Organizacja szkoleń dla pracowników Urzędu	Liczba pracowników Urzędu uczestniczących w szkoleniach	PUP, jednostki szkoleniowe
V.2. Rozwój współpracy z partnerami na rynku pracy	Nawiązanie współpracy z partnerami działającymi w obszarze rynku pracy	Liczba podpisanych porozumień	Organizacje pozarządowe, instytucje publiczne
V.3. Popularyzacja interaktywności usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy	Promocja usług świadczonych przez	Liczba osób, które skorzystały z rejestracji on-line	PUP
	Internet tj. m.in. rejestracja on-line, oferty pracy on-line.	Liczba dokumentów przesłanych za pomocą dedykowanych platform	

6. Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie z następujących źródeł:

Funduszu Pracy

W poszczególnych latach wielkość środków Funduszu Pracy na realizację aktywnych programów rynku pracy w powiecie, uzależniona będzie od wysokości limitów ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy w oparciu o obowiązujące w danym okresie przepisy, w tym rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie tych zadań. Poza tym Powiatowy Urząd Pracy będzie ubiegał się o dodatkowe środki uruchamiane z rezerwy ministra.

Europejskiego Funduszu Społecznego

Zadania na rzecz promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy realizowane będą przy wsparciu środków Europejskiego Funduszu Społecznego, otrzymanych przez Urząd Pracy w wyniku opracowanych projektów systemowych oraz pozyskanych w drodze konkursów zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego przeznaczone na finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców przyznawane przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie wniosków dotyczących limitu podstawowego i rezerwy.

Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Wysokość środków PFRON, przeznaczonych na realizację przez Urząd zadań na rzecz aktywizacji i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, ustalana będzie każdego roku przez Radę Powiatu na podstawie zapotrzebowania zgłoszonego przez Powiatowy Urząd Pracy.

Budżetu Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

Bieżąca działalność Urzędu finansowana jest ze środków budżetowych (w tym Funduszu Pracy) do wysokości określonej w planie finansowym na dany rok kalendarzowy. Środki przeznaczone są m.in. na zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego realizowania zadań Urzędu oraz finansowanie wynagrodzeń zatrudnionych pracowników.

7. Sprawozdawczość i monitoring

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028 jest dokumentem planistycznym wytyczającym kierunki działań w obszarze lokalnego rynku pracy. **Konkretne zadania i ich wartości docelowe z kolei będą ujmowane przez PUP w Tomaszowie Mazowieckim w rocznych Planach pracy w ramach prowadzonej kontroli zarządczej i będą one adekwatne do wysokości budżetu przyznawanego na kolejne lata.**

Monitoring działań prowadzony będzie w oparciu o wypracowane w Powiatowym Urzędzie Pracy standardy i procedury dotyczące sprawozdawczości z realizowanych zadań. Dane statystyczne ilościowe i jakościowe będą przygotowywane przez pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za realizację poszczególnych usług i instrumentów rynku pracy lub innych zadań przypisanych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i regulacjami obowiązującymi wewnątrz instytucji. Na podstawie zebranych danych prowadzone będą analizy lokalnego rynku pracy, które mogą przyczynić się do reagowania na zmieniającą się sytuację i strukturę bezrobocia.

Nadzór nad realizacją zadań określonych w *Programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021-2028* będzie sprawowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim. Monitoring będzie odbywał się na bieżąco, natomiast po każdym roku jego realizacji sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań sporządzone zostanie łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za dany rok. Sprawozdania z realizacji Programu będą składane Zarządowi Powiatu oraz prezentowane Powiatowej Radzie Rynku Pracy.

W celu cyklicznego monitorowania stopnia realizacji Programu został opracowany zestaw mierników (wskaźniki monitoringu – Tabela 9), które będą poddawane analizie w ujęciu rocznym (Formularz Sprawozdania – załącznik do Programu).

Plany roczne zawierające katalog zadań ujętych w Programie, ich bieżący monitoring, sprawozdawczość sporządzana po zakończeniu roku kalendarzowego oraz ocena jego realizacji zapewnią prowadzenie bieżącej ewaluacji i oceny stopnia osiągania założonych w Programie: celu nadrzędnego, celów strategicznych, celów szczegółowych. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami a uzyskanymi rezultatami zostaną podjęte stosowne działania. System rocznej sprawozdawczości i monitoringu umożliwi ponadto identyfikację problemów i utrudnień, podczas realizacji założonych zadań.

Przyjmuje się, że cele zostaną zrealizowane jeżeli osiągnięte będą wartości docelowe dla zadań określonych w rocznych Planach pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim. Wartościami bazowymi do oceny postępów będą dane za 2020 rok.

Skuteczność poszczególnych działań w dużym stopniu uzależniona jest od zaangażowania partnerów lokalnych. Dlatego działania Urzędu Pracy koncentrować się będą również na marketingu i promowaniu świadczonych usług, na zachęcaniu, przyciąganiu i motywowaniu osób bezrobotnych, również pracodawców, do korzystania z oferowanych przez Urząd usług i form wsparcia oraz na kształtowaniu pozytywnego wizerunku Urzędu jako instytucji nowoczesnej, otwartej na Klienta, przyjaznej i budzącej zaufanie.

W okresie obowiązywania niniejszego Programu zaplanowane w nim działania będą realizowane w trybie ciągłym. Mogą one jednak ulec ewentualnemu przeformułowaniu w zależności od potrzeb społecznych i zmieniających się uwarunkowań rynku pracy, a także regulacji prawnych.

Podsumowanie

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskim na lata 2021- 2028 jest dokumentem planistycznym wskazującym kierunki działania Powiatowego Urzędu Pracy, które mają na celu poprawę sytuacji mieszkańców powiatu tomaszowskiego na lokalnym rynku pracy i są zgodne z priorytetami polityki państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. W celu właściwej realizacji zadań oraz zdiagnozowania zapotrzebowania na pracę wykonywany będzie bieżący monitoring sytuacji na rynku pracy, a także prowadzona będzie analiza informacji pozyskanych od pracodawców powiatu tomaszowskiego dotyczących ich potrzeb kadrowych. Doskonalone będą zasady współpracy z pracodawcami ukierunkowane na uproszczenie procedur i wzmocnienie funkcji Urzędu jako pośrednika pomiędzy pracodawcami a osobami poszukującymi zatrudnienia. Doskonalony będzie również proefektywnościowy system wydatkowania środków na aktywizację osób bezrobotnych, w którym instrumenty rynku pracy będą wsparciem dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne o słabszej kondycji na rynku pracy. Zgodnie z założeniami Programu intensywne działania zostaną skierowane do osób bezrobotnych oraz osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zintensyfikowana zostanie współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć zmierzających do zaktywizowania osób bezrobotnych z wyżej wymienionych grup.

Formularz Sprawozdania z realizacji
Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu
tomaszowskiego na lata 2021– 2028
w roku

Cel strategiczny 1 - Aktywizacja osób bezrobotnych pozostających bez pracy				
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Wartość bazowa (2020 r.)	Wartość docelowa
I.1. Prowadzenie skutecznego pośrednictwo pracy	1. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami	Liczba kontaktów z pracodawcami		
		Liczba przyjętych do realizacji ofert pracy		
	2. Dobór kandydatów do pracy odpowiadających zgłaszanym potrzebom	Liczba wydanych skierowań do pracy		
		Liczba osób bezrobotnych podejmujących zatrudnienie w wyniku skierowania		
		Liczba zorganizowanych giełd pracy, targów pracy		
I.2. Realizacja poradnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb klientów	1. Pogłębiona pomoc doradcza dla osób zarejestrowanych	Liczba osób, które skorzystały z porad indywidualnych		
		Liczba uczestników porad grupowych		
	2. Rozwój usług grupowego poradnictwa zawodowego	Liczba uczestników grupowych informacji zawodowych		
I.3. Wsparcie w nabywaniu nowego doświadczenia zawodowego	Organizacja staży	Liczba osób rozpoczynających staż		
I.4. Współpraca z pracodawcami w zakresie tworzenia miejsc pracy	Organizacja miejsc pracy subsydiowanej w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska	Liczba osób zatrudnionych w ramach subsydiowanych miejsc pracy		
I.5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy	Informowanie o sytuacji i zmianach zachodzących na rynku pracy, w tym	Liczba grupowych porad i informacji zawodowych		
		Liczba spotkań z młodzieżą szkolną		

	upowszechnienie aktualnych danych i prognoz dotyczących zapotrzebowania na kwalifikacje i zawody.			
I.6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym szczególnie osób młodych do 30 r. ż., osób powyżej 50 r.ż., kobiet, długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych)	1. Opracowanie programów aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych	Liczba opracowanych programów/projektów		
	2. Pomoc osobom bezrobotnym w wejściu na rynek pracy	Liczba osób bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie		
		Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte poszczególnymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP (staże, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne, roboty publiczne, ref. kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy, bon na zasiedlenie, dotacje)		
Cel strategiczny 2 - Promocja przedsiębiorczości				
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Wartość bazowa (2020 r.)	Wartość docelowa
II.1. Upowszechnianie postaw przedsiębiorczych	Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ warsztatach z zakresu przedsiębiorczości		
II.2. Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	1. Ocena szans planowanego przedsięwzięcia w ramach działalności gospodarczej	Liczba zaopiniowanych przez doradcę zawodowego wniosków o dotację		
	2. Przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej	Liczba osób, które rozpoczęły prowadzenie działalności w oparciu o przyznane środki		
Cel strategiczny 3 - Wspieranie rozwoju i funkcjonowania lokalnych przedsiębiorstw				
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Wartość bazowa (2020 r.)	Wartość docelowa
III.1. Uzupelnianie niedoboru pracowników w niektórych branżach	Realizacja zadań związanych z zatrudnianiem	Ilość oświadczeń powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi		

	cudzoziemców	wpisanych do ewidencji		
		Ilość wydanych zezwoleń na pracę sezonową		
		Ilość wydanych informacji starosty o możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcovi		
III.2. Realizacja przedsięwzięć na rzecz pracodawców	1.Pomoc w określaniu wymagań zawodowych dla pracodawców organizujących staż	Ilość zaopiniowanych przez doradcę zawodowego wniosków o zorganizowanie stażu		
	3. Wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Ilość zawartych umów o finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy		
	3.Organizacja akcji informacyjnych na temat form wsparcia dla przedsiębiorców, pracodawców.	Ilość zorganizowanych przedsięwzięć		
Cel strategiczny 4 – Rozwój kompetencji zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy				
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźnik monitoringu	Wartość bazowa (2020 r.)	Wartość docelowa
IV.1. Rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców powiatu	1.Organizacja szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Liczba osób, które zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe w wyniku szkolenia		
	2.Współpraca z pracodawcami w zakresie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców	Liczba osób, które zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe w wyniku szkolenia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego		
IV.2. Monitoring rynku pracy	Badanie zapotrzebowania na kwalifikacje	Liczba zrealizowanych badań		

Cel strategiczny 5 - Efektywny Urząd - wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim				
Cele szczegółowe	Zadania/Działania	Wskaźniki monitoringu	Wartość bazowa (2020 r.)	Wartość docelowa
V.1. Profesjonalizacja obsługi rynku pracy	Organizacja szkoleń dla pracowników Urzędu	Liczba pracowników Urzędu uczestniczących w szkoleniach		
V.2. Rozwój współpracy z partnerami na rynku pracy	Nawiązanie współpracy z partnerami działającymi w obszarze rynku pracy	Liczba podpisanych porozumień		
V.3. Popularyzacja interaktywności usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy	Promocja usług świadczonych przez	Liczba osób, które skorzystały z rejestracji on-line		
	Internet tj. m.in. rejestracja on-line, oferty pracy on-line.	Liczba dokumentów przesłanych za pomocą dedykowanych platform		

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Ludność powiatu tomaszowskiego w latach 2015-2019 według kategorii ekonomicznych	3
Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Tomaszowie Mazowieckim w latach 2015-2020	3
Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani w podziale na gminy w latach 2015-2020.....	4
Tabela 4. Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2015-2020.....	5
Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w latach 2015-2020.....	5
Tabela 6. Podmioty zarejestrowane na terenie powiatu tomaszowskiego wg sektorów własnościowych w latach 2015-2020.....	6
Tabela 7. Podmioty z terenu powiatu tomaszowskiego wg klas wielkości w latach 2015-2020.....	6
Tabela 8. Podmioty nowo zarejestrowane według sekcji PKD w powiecie tomaszowskim w latach 2015-2020.....	7
Tabela 9. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19 w latach 2015-2020 (w zł).....	10
Tabela 10. Cele strategiczne, cele szczegółowe, zadania/działania, realizatorzy oraz wskaźniki monitoringu Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2020-2028	14
Wykres Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2015-2020	4

UZASADNIENIE

Opracowanie *Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 - 2028* jest zadaniem samorządu powiatu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku poz. 1100). *Program* obejmuje zadania zaplanowane do realizacji w kolejnych 8 latach. Ta perspektywa czasowa jest tożsama ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu tomaszowskiego na lata 2021 – 2028. Należy podkreślić, że *Program* jest częścią Strategii.

Priorytety *Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu tomaszowskiego na lata 2021 – 2028* są zgodne z założeniami sformułowanymi przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, a które mają być ujęte w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2021 oraz Regionalnym Planem Działań na rzecz zatrudnienia na rok 2021 dla województwa łódzkiego.

Program zawiera syntetyczny i kompleksowy zestaw działań na rzecz rynku pracy w powiecie tomaszowskim, dostarcza niezbędnych informacji o charakterze i zakresie działań na rzecz rozwoju rynku pracy oraz umożliwia monitoring i kontrolę planowanych działań i osiągniętych rezultatów w ramach sformułowanych celów.

Realizacja zamierzonych celów ma przyczynić się do rozwoju lokalnego rynku pracy, i poprawy sytuacji osób bezrobotnych i osiągnięcia celu nadrzędnego: **wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych i pracujących mieszkańców powiatu tomaszowskiego rozumianej jako uczestnictwo w różnych formach zdobywania wiedzy, umiejętności, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.**